

הבחירה שלך

הכנס לינוך מספר 2

אות ט'

מלכי: הרבי מסביר מאיפה מגיעה הטעות, איך הגויים יכולים לעבוד לשמש ולירח, ולחשוב שהם מביאים להם שפע.

נוני

זה ממש מצחיק לחשוב ככה, ברור שהשפע מגיע מהקב"ה!

מלכי

לנו זה ברור, ברוך ה' (: אבל לא לכולם זה היה ברור. בדורות הראשונים היתה טעות מסויימת, שהלכה והתגברה מדור לדור. בואי נראה מה היתה הטעות.

נוני

"בדורות הראשונים, אלו שעבדו לכוכבים ומזלות, ידעו שהשפע שנשפע בארץ על ידי הכוכבים ומזלות. הוא (לא שהם עצמם משפיעים, אלא) שהקב"ה משפיע על ידם". אה, אז הם כן ידעו שהשפע מגיע מהקב"ה.

מלכי

כן, הם ידעו שהמקור של השפע מגיע מהקב"ה. אבל הם חשבו שלכוכבים ולמזלות יש בחירה כמה שפע להביא.

נוני

כמו מלצר, שיש לו בחירה איזה גודל מנה להוריד לכל צלחת... לכן אומרים לו תודה.

מלכי

בדיוק זו היתה הטעות, הם חשבו שהכוכבים והמזלות הם כמו מלצרים, בעלי בחירה. אבל האמת היא, שהכוכבים והמזלות הם כמו גרזן. גרזן לא יכול לבחור בכלל באיזו עוצמה לכות את העץ. מי שמחליט זה רק החוצב, זה שמחזיק את הגרזן בידיים.

נוני

זה לא משנה כמה נחמיא לגרזן, או כמה נעליב אותו, הוא יתנהג בדיוק באותו אופן. אין לו שום בחירה. כל כולו תלוי בידיים ובהחלטה של החוצב.

מלכי

בדיוק. את זה הדורות הראשונים של הגויים לא הבינו. הם לא הבינו שהכוכבים והמזלות הם בדיוק כמו גרזן, לא בעלי בחירה. לכן הם היו עובדים אותם הכוכבים והמזלות, כי חשבו שכך הם ישפיעו להם יותר.

נוני

איזו טעות! אמרת שהטעות התגברה מדור לדור, מה בדיוק קרה?

מלכי

"שחשבו שעזב ה' את הארץ בידי הכוכבים ומזלות, והנהגת הארץ תלויה רק בהם".

נוני

כמו מלך שְׁמִינָה שרים שיהיו אחראיים על הנהגת המדינה, והוא לא מתעסק בזה ישירות - "דוגמת מלך שמינה שרים להנהיג את המדינה, דהגם שזה שבכוחם להנהיג את המדינה הוא מפני שהמלך מינה אותם על זה, מכל מקום, לאחרי שנתמנו, הנהגת המדינה היא על ידי השרים, ואין המלך מתערב בזה (מלבד לפרקים רחוקים, בשביל צורך גדול)".

מלכי

זו כבר טעות הרבה יותר חמורה. הם חשבו שהקב"ה הוא כמו מלך שרק יושב בארמון, ולא מתעסק עם הנהגת בני המדינה.

נוני

זה ממש לא נכון! הקב"ה מנהיג כל בריה ובריה, ורק מעביר את השפע דרך הכוכבים והמזלות, כמו גרזן. הכוכבים והמזלות הם לא כמו שרים שאחראיים בעצמם על דברים ויש להם בחירה, הם לא כמו מלצרים! הם סך הכל כמו גרזנים, צינורות שהקב"ה מעביר את השפע דרכם.

מלכי

עכשיו אנחנו יכולות להבין מה החוכמה של הפיקח שבחר במלך. הוא הבין שכל השפע מגיע רק מהמלך עצמו, ולשרים אין שום בחירה כמה שפע להעביר, ולכן אין מה לעבוד אותם.

נני

מלני

באמת פיקח. ובנמשל?

נני

"זה שישיראל יודעים את האמת שכל הממוצעים שעל ידם באה ההשפעה הם רק כגרזן ביד החוצב, הוא מצד גודל הדעת שלהם, שהם רואים את הפנימיות". בני ישראל רואים את הפנימיות, ויודעים שכל הכוכבים והמזלות הם רק כמו גרזן, כמו שהסברנו מקודם.

מלני

בשביל לראות את הפנימיות צריך להיות באמת פיקח, כי מבחוץ רואים את השפע עובר דרך הכוכבים והמזלות, וזה ממש נראה שיש להם בחירה משל עצמם. צריך להיות חכם כדי לראות את האמת הפנימית, שהם חסרי בחירה. "שהרי בחיצוניות נראה דזה שההשפעה היא על ידי הכוכבים ומזלות, הוא מפני שיש בהם מעלה שמצד זה הם ראויים להיות ממוצעים, וזה שישיראל יודעים שהם רק כגרזן ביד החוצב הוא מצד גודל הדעת שלהם".

נני

גם לנו לפעמים נראה שהשפע מגיע מכל מיני דברים, ולא מהקב"ה.

מלני

מה הכוונה? אנחנו לא עובדות עבודה זרה חס ושלום!

נני

נכון. אבל לפעמים אנחנו חושבות שאם נצא בזמן, נגיע בזמן, ושוכחות לבקש מהקב"ה ולסמוך עליו שבעזרתו נגיע בזמן. שוכחות שההתארגנות שלנו היא רק צינור. אם סומכים רק על עצמנו, זה כמו חס ושלום לחשוב שההצלחה תגיע לנו מהשעון, או מההתמדה, ולא מהקב"ה.

מלני

אבל כן צריך לצאת בזמן כדי להגיע בזמן...

נני

ברור! לזה קוראים השתדלות. כמו שאנשים הולכים לעבודה, ולא יושבים בבית רגל על רגל ומחכים שהקב"ה ישלח להם כסף. ביחד עם זה זוכרים שהקב"ה הוא מקור השפע האמיתי, ורק מעביר את הדברים דרך ההשתדלות שלנו.